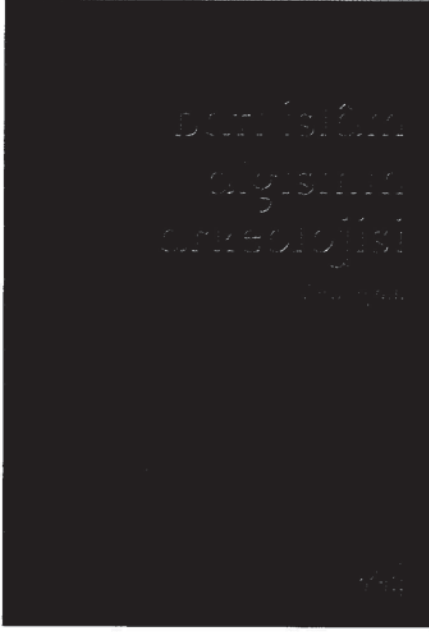

Batı İslam Algısının Arkeolojisi

FUAT AYDIN

ESKİYENİ YAYINLARI
ANKARA 2011,
151 S., 13.5X21 cm,
ISBN: 9786055978044

Birlikte ayrı yaşamak, insanların birbirlerinin inançlarına ve dünya görüşlerine saygısızlıktan ve tahammül edememekten kaynaklanmaktadır. Bugün içerisinde yaşadığımız dünyanın belki de en büyük problemlerinden birisi bu olsa gerektir. Dünyaya medeniyet ihraç (ettiğini iddia) eden Batılı ülkeler ekseninden olaya bakmak nasıl bir dünyada yaşadığımızı anlamak açısından çok önemlidir.

Dünyada günümüzde revaçta olan medeniyetlere baktığımızda bu medeniyetlerin din temelli olduğunu; Batı medeniyetinin aslında bir Hıristiyan medeniyeti olduğunu, Doğu'nun ise İslam medeniyetini temel olarak temsil ettiğini görmekteyiz. İçinde yaşanan dünyanın huzurlu ve mutlu bir dünya olması için bu medeniyetlerin bir birlerinin değerlerine saldırmadan hoşgörüyle birbirlerine yaklaşımları çok önemlidir.

Medeniyetlerin birbirlerini anlamaları nasıl olmuştur? Bu konuda tarihi kaynaklar nasıl bir rol oynamıştır? Medeniyetlerin temeli din eksenli olduğu için dinî

kaynaklar etkili olmuş mudur? Birbirlerini anlamak için yazılan kitaplar veya çeviri faaliyetleri objektif olabilmiş midir? İslam medeniyeti tarihte ve bugün Batı medeniyeti ile ilişkilerinde peygamberin uygulamalarını temel almış, Hıristiyan medeniyetini peygamberlere iman ve hoşgörü perspektifinden ele almıştır. Fatih'in İstanbul'u fethinden sonra yayınladığı fermanında ve Kanununun Seferad Yahudilerini İspanyadaki Hıristiyan zulmünden kurtarmasında da olduğu gibi. Peki Hıristiyanların Müslümanları anlamaları ve onlarla ilişkileri nasıl olmuştur? İslam'la ilişkilerinin başlangıcı ve İslam'ı anlamaları nasıl olmuştur? Bu konuda kilisenin kontrolünde yapılan ve ayrıca tarafı olan çeviriler çok etkili olmuştur. Özellikle Doğu ve Batı Hıristiyanları'nın İslam'a ve Müslümanlara dair algılamalarında ve anlamalarında risale geleneği çok etkili olmuştur.

Fuat Aydın tarafından yazılan ve Eskiye yayınları tarafından kitap kurtlarına armağan edilen Batı İslam Algısının Arkeolojisi isimli eser risale geleneğinin en önemli örneklerinde birisi olan Risalet'ül Kindi isimli eser temelinde Doğu ve Batı Hıristiyanlığının İslam'ı algılamasının bir nevi bilinçaltına inmektedir.

Eser dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Doğu ve Batı Hıristiyanlığının Müslümanları algılayışları ve bu algılayışlardaki yaşanan değişiklikler ele alınmaktadır. İkinci bölümde iki tarafın algılayışları arasındaki benzerliğin var olduğunun bir göstergesi olarak bu iki tarafın İslam tasavvurları maddeler halinde sıralanmış. Üçüncü bölümde iki tarafın İslam algısının benzerliklerinin kaynakları tespit edilmeye çalışılmıştır. Dördüncü bölümde ise algılama ve anlamada etkili olan eserlerden Risalet'ül Kindi ele alınmış ve ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu bölümde yine adı geçen eserin modern dönemde ortaya çıkışı, sahil olup olmadığı, yazarı, yazıldığı yer ve tarih konusu ele alınmış ve risalenin içeriği detaylı olarak tanıtılmıştır. Muhtevanın tanıtımından sonra yazar beşinci bölümde risalenin Latin Hıristiyan dünyasına geçişi ve oradaki İslam algılayışının oluşumu üzerindeki etkisini incelemektedir. Bu incelemeyi yaparken ilk olarak, Risalenin Saygın Peter tarafından Müslümanları Hıristiyanlaştırma projesinin birinci ayağı olarak gördüğü, İslam ve Müslüman adetleri hakkında doğru bilgi edinmek maksadıyla sonradan Toledo Külliyyatı olarak bilinen bir parçası olarak Latince çevirisinin, bu külliyyatın bir parçası olarak daha sonraki okuyucularının; ikinci olarak risalenin doğrudan Arapçasını kullanarak Petrus Alfonsi'nin kaleme aldığı metnin okuyucularının izi sürüle-

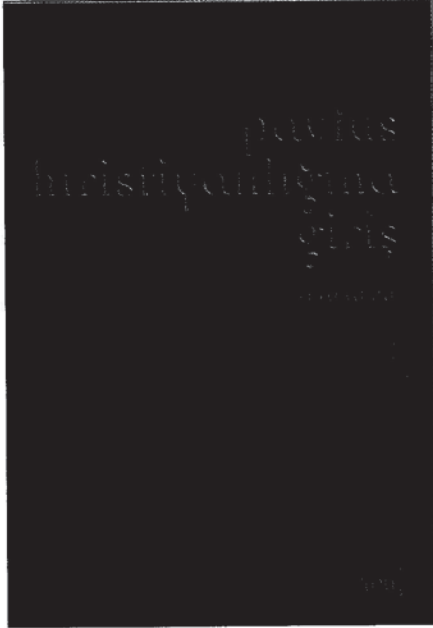
rek bize kadar gelen el yazması metinleri ortaya konularak yapılmıştır.

Hıristiyanların İslamı ve Müslümanları algılamalarının temelini öğrendikten sonra yine eskiyen yayınlarda çıkan ve konusunda ülkemizde ilk olan ve bugünün modern Batı toplumunda(!) İslam algısını öğrenmek için Batı'da İslamofobi ve Anti-İslamizm adlı eserin okunması konuyu bütünüyle anlamakta değerli okuyuculara çok faydalı olacaktır. ■

Tevfik AKSOY

Pavlus Hıristiyanlığına Giriş

FUAT AYDIN

ESKİYENİ YAYINLARI
ANKARA 2011,
383 S., 13.5X21 cm,
ISBN: 9786055978051

Bir dini veya düşünceyi anlayabilmek için o dini veya düşünceyi ortaya koyan ve şekillendiren kişi veya kişilerin etkilerini dikkatli bir şekilde incelemek gerekir. Hıristiyanlık, her ne kadar kendisini milattan önce dörtte dünyaya gelen Hz. İsa'ya izafe ediyor olsa da, yalnızca Hz. İsa'nın öğretilerini esas alarak onu anlamak mümkün değildir. Hz. İsa kadar Hıristiyanlığın anlaşılmasında göz önünde bulundurul-

ması gereken bir diğer önemli şahsiyet de Pavlus'tur. Hıristiyanlığın inanç esasları ve uygulamalarının bir kısmını İsa'ya kadar götürmek mümkün olsa da, onların kabul edilen mevcut anlamları Pavlus'un söz konusu şeyler hakkındaki yorumundan kaynaklanırlar. Pavlus'un bu olgular hakkındaki yorumları olmasaydı, "Yasayı değiştirmek değil; tamamlamak için geldiğini" ve "İsrail'in kaybolmuş koyunlarına gönderildiğini" söyleyen İsa Mesih'in öğretisi ihyacı bir Yahudi hareketi olmaktan kurtulamazdı. Bu yüzden nasıl İsa Mesih olmaksızın bir Hıristiyanlıktan söz etmek mümkün değilse, aynı şekilde Pavlus ve onun İsa'nın yaşadığı olaylar hakkındaki yorumları olmaksızın bugünkü anlamda, Yahudilikten ayrı evrensel bir din olarak Hıristiyanlıktan söz etmek de mümkün değildir.

Çok değerli bir akademisyen olan Fuat AYDIN tarafın hazırlanan "Pavlus Hıristiyanlığına Giriş" isimli eser; giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Pavlus hakkındaki kaynaklar ve Pavlus'un Hıristiyan kutsal kitap külliyatında olan mektupları ve bu mektupların sahit olup olmadığı konusunda ayrıntılı bilgiler verilmektedir. Birinci bölümde Pavlus'un hayatı ve misyonerlik faaliyetleri incelenmektedir. İkinci bölümde ise Pavlus öğretisinin ana çizgileri ele alınarak; Pavlus'un epistemolojisi, iman anlayışı, İncil anlayışı, havarilik anlayışı, Tanrı anlayışı, İsa anlayışı, yasa anlayışı, günah anlayışı, vaftiz anlayışı, ekmek şarap ayini, kilise anlayışı, ahlâk anlayışı, tarih anlayışı ve eskatoloji konuları detaylı bir şekilde incelenmiş ve Pavlus'un bu konularda doyurucu bilgileri verilmiştir.

Yazarın ifadesiyle bu çalışmada yapılmaya çalışılan durum Pavlus'un kendi ifadelerinden ve onun hakkında yapılan ve tamamına yakını Hıristiyan olan yazarlardan hareketle yukarıda ana başlıklar halinde verilen konulara yönelik yaklaşımını ortaya koymaktır. ■

Tevfik AKSOY